

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Programma Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond - Directie Transitie
Diepe Ondergrond.

5.1.2.e

Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

5.1.2.e

Postadres

Postbus 5006
7600 GA Almelo

Bezoekadres

Kooikersweg 1, Almelo

t 088 220 33 33

e info@vechtstromen.nl

w www.vechtstromen.nl

Contactpersoon

5.1.2.e

Uw kenmerk**Datum**

3 juni 2025

Telefoonnummer

5.1.2.e

Ons kenmerk**Bijlage**

-

Onderwerp

Advies winningsplan Twenthe-Rijn fase 2 en 3 (zoutwinning Nobian)

Geachte 5.1.2.e

Op 22 april 2025 ontvingen wij uw verzoek om uiterlijk 3 juni 2025 advies uit te brengen op het gewijzigd winningsplan Twenthe-Rijn Fase 2 en 3, conform de toetsingsgronden van art. 36 van de Mijnbouwwet.

Het huidige winningsplan voor Twenthe-Rijn – Fase 2 en 3 geldt tot eind 2025. Met het geactualiseerde winningsplan wil Nobian de passieve zoutwinning uit het caverneveld Twenthe-Rijn, als gevolg van het bergen van kalkslurry, boorgruis en bromidepekkel, afkomstig van de nog producerende cavernes uit het caverneveld Twenthe-Rijn en de aan te leggen Haaksbergen cavernes, verlengen tot en met 2050.

U heeft ons, als onderdeel van uw adviesaanvraag, zowel het verzoek tot instemming met het gewijzigde winningsplan (Nobian) als de adviezen van SodM en TNO-AGE doen toekomen. Dit stellen wij op prijs, aangezien deze adviezen behulpzaam zijn gebleken bij het opstellen van ons advies. Op 8 mei 2025 heeft u een ambtelijke informatiesessie georganiseerd. Tijdens deze informatiesessie zijn onze technisch-inhoudelijke vragen naar tevredenheid beantwoord.

Onze adviesrol vullen wij primair in vanuit onze taak als regionaal watersysteembeheerder. Dit houdt kortweg in dat wij beoordelen in hoeverre de voorgenomen mijnbouwactiviteiten van invloed zijn op 'schoon, voldoende en veilig water'. In het geval van voorliggende adviesaanvraag zijn in dit kader met name de onderwerpen 'bodemtrilling', 'bodemdaling' en 'risico voor grond- en

oppervlaktewaterkwaliteit' van belang. Hieronder zullen wij achtereenvolgens ingaan op deze onderwerpen.

Bodemtrilling

Nobian stelt dat de aangevraagde activiteit geen verhoogd risico op (micro)seismiciteit met zich mee brengt. TNO onderschrijft de conclusie dat het seismisch risico laag is. SodM concludeert dat dat in het gebied waar het winningsplan betrekking op heeft geen (micro)seismiciteit verwacht wordt die tot schade zal leiden.

Op basis van deze informatie zien wij geen aanleiding tot een aanvullend advies met betrekking tot bodemtrilling in relatie tot watersysteembeheer.

Bodemdaling

Het vullen van potentieel instabiele cavernes met kalkslurry en/of boorgruis leidt ertoe dat de bodemdaling aan maaiveld -en daarmee de risico's voor het (beheer van het) watersysteem- afneemt. Dat beoordelen wij in de basis als positief. Echter: wij vragen nadrukkelijk aandacht voor de rol van de decentrale overheden bij het vaststellen van de uiteindelijke vullingsgraad, welke in het cavernespecifieke vullingsplan wordt vastgelegd.

Toelichting: Nobian is voornemens om de cavernes in beginsel te vullen tot een niveau waarbij, in het geval de caverne mocht migreren, de bodemdaling aan maaiveld maximaal 50 centimeter op het diepste punt van de bodemdalingsskom bedraagt. Hoewel de aldus ontstane bodemdalingsskom qua oppervlak naar verwachting beperkt zal zijn, kan bodemdaling van een dergelijke omvang significante gevolgen hebben. Eén en ander is sterk afhankelijk van de exacte locatie waar deze optreedt, de snelheid waarmee de bodemdaling optreedt en de mate waarin dit (tijdig) gemitigeerd kan worden. Dit aandachtspunt speelt wat ons betreft niet alleen op specifieke plekken ('kritische locaties') in het watersysteem, maar bijvoorbeeld ook bij primaire boven- en ondergrondse infrastructuur zoals spoorwegen, autosnelwegen en belangrijke energienetwerken.

Het bepalen van de cavernespecifieke vullingsgraad zou in onze optiek in de eerste plaats ingegeven moeten worden door het restrisico voor de functies aan maaiveld en de mate waarin dit risico tijdig gemitigeerd kan worden, mocht de caverne migreren. Op basis hiervan kan bepaald worden of een restrisico van 50 centimeter bodemdaling acceptabel is, of dat minder potentiële bodemdaling (dus een hogere vullingsgraad) moet worden nagestreefd. Bij het bepalen van dit restrisico kunnen de decentrale overheden behulpzaam zijn door de inbreng van gebiedsspecifieke kennis.

Voor zover ons bekend hebben de decentrale overheden geen formele rol bij het vaststellen van de cavernespecifieke vulplannen.

Advies: wij adviseren u om in het instellingsbesluit een bepaling op te nemen op basis waarvan de decentrale overheden als stakeholder geconsulteerd worden bij het opstellen van de cavernespecifieke vulplannen (*"consulteren voorafgaand aan het stabiliseren"*).

Voorts onderschrijven wij het advies van SodM om een bepaling op te nemen waarin Nobian verplicht wordt de decentrale overheden op de hoogte te stellen van eventuele signalen die wijzen op cavernemigratie¹ (*"informereren wanneer cavernemigratie alsnog optreedt"*).

¹ Zie advies SodM pagina 12, punt 4: "Nobian dient binnen 6 maanden nadat signalen zijn ontvangen uit de monitoring die wijzen op cavernemigratie, het bevoegd gezag, de inspecteur-generaal der mijnen, (de)centrale overheden, grondgebruikers en -eigenaren op de hoogte te stellen van de signalen, zoals vastgelegd in voorwaarde 3e en 3f. Dit geldt voor de gehele periode waarin monitoring van bodembeweging plaatsvindt. Hierbij zal ook de te

Risico's voor grond- en oppervlaktewaterkwaliteit

In onze optiek zijn de belangrijkste oorzaken voor eventuele verontreiniging van grond- of oppervlaktewater in relatie tot dit winningsplan:

- a. Lekkages in het leidingnet (zowel de boorputten als het transportnetwerk van/naar de zoutfabriek);
- b. Migratie van cavernes, waarbij stoffen welke zich in de caveerne bevinden naar boven migreren en in de biosfeer terecht komen.

Ad a – lekkages in het leidingnet:

wij gaan ervan uit dat u erop toeziet dat de gebruikelijke maatregelen worden getroffen om de kans op lekkages tot een absoluut minimum te beperken; zowel qua materiaalgebruik, putconstructies, monitoring en toezicht.

In dit kader vragen wij uw bijzondere aandacht voor het feit dat Nobian voornemens is (merendeels) gebruik te maken van reeds aanwezige infrastructuur. De integriteit van oudere infrastructuur kan gecompromitteerd zijn, wat het risico op lekkages verhoogt. Ook is het mogelijk dat de putten destijds niet gecompleteerd zijn met wat we nu als de best beschikbare technieken beschouwen.

Advies: wij adviseren hiermee rekening te houden in uw besluitvorming bij het beoordelen van onder andere het beoogde materiaalgebruik en de putconfiguraties, alsmede het opnemen van passende monitoringsvoorschriften.

Ad b- migratie van cavernes:

Het winningsplan voorziet in het (gedeeltelijk) opvullen van een aantal bestaande potentieel instabiele cavernes met als doel deze te stabiliseren, en daarmee 'inherent veilig' te maken. Het stabiliseren van cavernes verkleint het risico op verontreiniging van de biosfeer als gevolg van cavernemigratie, hetgeen wij in de basis als positief beoordelen.

Volgens Nobian is sprake van 'inherente veiligheid' wanneer de afmetingen van een caveerne dusdanig beperkt dat indien er zich een instabiliteit van het cavernekak voordoet, dit niet kan leiden tot een onacceptabele mate van bodemdaling (trog of sinkhole; door Nobian gesteld op meer dan 50 centimeter op het diepste punt van de kom aan maaiveld).

In onze optiek is deze definitie te smal gekozen, aangezien hierbij uitsluitend gekeken wordt naar bodemdaling.

Advies: wij adviseren u om 'inherente veiligheid' niet alleen te baseren op de maximaal te verwachten bodemdaling, maar om als aanvullend criterium te stellen dat eventuele cavernemigratie niet mag leiden tot lekkage van cavernevloeistoffen naar bovenliggende grondlagen. Hiermee wordt verontreiniging van de biosfeer voorkomen. Eén en ander zou wat ons betreft kunnen worden meegenomen in bovengenoemde risicobeoordeling bij het opstellen van het cavernespecifieke vulplan (zie 'bodemdaling').

verwachten additionele bodemdaling in meegenomen moeten worden zodat de partijen hier rekening mee kunnen houden."

Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen of opmerkingen heeft kunt u contact opnemen met de
5.1.2.e

Hoogachtend,
het dagelijks bestuur van waterschap Vechtstromen,
namens deze,

5.1.2.e

5.1.2.e

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving